

Megjelen minden vasárnap

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy évre	4 frt.
Félévre	2 frt.
Negyedévre	1 frt.
Egyes szám ára	8 kr.

SZERKESZTŐSÉG:

Szobotka Gusztáv ügyvéd irodájában, hova a lap szellemi részét illető közlemények és pénzküldemények is intézendők.

MINDSZENT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

HIRDETÉSEKRE NÉZVE

a lap hátulsó (4-ik) oldala 20 helyre van beosztva. Egy hely ára 90 kr. Kincstár bélyegilleték külön 30 kr. A szerkesztőségen kívül elfogad előfizetéseket és hirdetéseket a helybeli könyvnyomda is

NYILTÉRBE

minden egyes sor közlése 15 kr. Bérmentelen levelek csak ismert kezektől fogadtatnak el. Kéziratok vissza nem adatnak.

Társuljunk!

Gyakran hallottuk a közelmúltban, hogy Mindszent halad. Szívesen hallottuk az elismerő szavakat a szomszédoktól, jó ismerős, barátainktól, de mi mindszentiek tudtuk, hogy az annyira és oly sokoldalúlag elismert haladás nem valódi, nem általános.

Kétségtelen, hogy Mindszent az erkölcsi-testület, örgróf Pallavicini Sándor nagylelkűsége, egyes, a közügyekért lelkesedő polgár fáradozása folytán: nagy birtokossá, a regále tulajdonosává lett! ámde egyebekben maradt minden a régiben, sőt a fennálló társadalmi viszonyok és egyéb körülmények rosszabbak, mint voltak hajdan.

Az 1850-es években Mindszenten volt gőzhajózási ügynökség, a forgalom, közlekedés könnyű és gyors volt. Ma, évek óta nincs gőzhajózási ügynökünk, a közlekedés bizonytalan, drága, rossz; a község elnézi ez állapotot, az ez ügyben kiküldött bizottság nem teljesíti feladatát, a gőzhajózási társulat örül, hisz nincs panaszos, a fennálló viszonyok kétségtelenül kielégítik a községet, az igényeket.

Az 1860—70-es években volt Mindszenten egy „polgári kör“, az megszűnt, nem alakult helyette sem kaszinó, sem olvasó, sem gazdakör! nincs mai napság egyetlen egylet községünkben, kivéve a politikai „48-as kört“. Ily nagy községben,

TARCSA.

A korcsmák.

Elfogultság lenne a korcsmákat általán véve olyanokul feltüntetni, melyek csak káros hatással lehetnének a közérkölciségre.

Minden dolognak meg van a maga jó és rossz oldala, megvan a korcsmáknak is.

A korcsma egyik főrendeltetése az, hogy ott a hivatalbeli vagy magán teendőkből ment, s szórakozásra szánt időt jó barátok és ismerősök társaságában eltöltse az ember.

Kisebb községekben s faluhelyeken meg jótékony intézkedésnek tekinthető azon egyedüli hely, hol a heti munkába beleszáradt földmives ünnep s vasárnapokon felüdülhet, sőt erre szükség is van.

Igy kontemplálva a dolgot, önként következik, hogy a korcsmának legyen bizonyos erkölcsi finomsága is, mert e nélkül az bünbarlanggá aljasul.

Tehát nem egyedüli célja az a szó nemezebb értelmében felfogott korcsmáknak, hogy az ott élvezhető étkek s italok által a test felüdüljön, de lengje át azonkívül a korcsmai életet bizonyos fokban oly erkölcsi finomság is, mely több oldalra kellemeivel az ott időzők lelkének is megszerezze a felüdülést.

E nemben sok függ attól, minő a korcsmáros? Az ő becsületessége, lelkiismeretessége, a bizalom, melylyel vendégei iránta viseltetnek, továbbá előrehaladottabb fokú értelmessége vajmi sokat tehet arra nézve, hogy a korcsmájában időzők társalgási köre oly irányt nyerjen, mely kizárja mindazt, mi trágár voltánál fogva épen nem való a becsületes címre számító polgárok számára.

mint Mindszent rendjén van ez? Igaz tartottak értekezleteket, gyűléseket egy gazdakör alakítása céljából, ki is küldetett egy bizottság, hogy helyiséget szerezzen, készítse el az alapszabályokat, mi történt? semmi. Beállott ismét az őszi, ma-holnap itt a tél, az esték hosszúk, szeretnének egyesek összejönni, több hírlapot, kölcsönkönyveket olvasni, nincs hol, nincs honnét könyveket kölcsönözni.

Évek során át fennállott a „vörös-kereszt-egylet“, az már ismertetett okok folytán megszűnt lenni, kiküldte a megye törvényhatósági közgyűlése néhány mindszei tagját, hogy a „vörös-kereszt-egylet“ újonnan alakuljon, az alakuló gyűlés eredménytelen oszlott szét, mai nap egyletünk nincs, a tervbe vett nőegylet nem létesült és nejeink nincsenek azon helyzetben, hogy társulásunkat elősegítsék jótékonycélú összejövetelek által.

Tervezték egy kiseddóvó föllállítását, önkényes tüzoltó-egyletet létesítését, mind szép, megvalósításra érdemes eszme, előértekezlet által a létesülés állapotába jutott üdvös, romba dült eszmék, mert mielőtt testté lettek, a részvét, érdeklődés hiánya, az összetartás, a szorgalmas tevékenység hiánya megbuktatták.

Folytassuk-e e szomorú tények és viszonyok föltárását?

Azt hisszük fölösleges.

Ily értelemben fogva fel a korcsmákat s korcsmárosok szerepkörét, azt mondhatjuk, hogy a korcsmák létezése áldás a polgári társadalomra.

Ha visszagondolunk pár évtizeddel, midőn még az ipar s üzletszabadság a maga medrében volt, midőn minden faluban az egyedüli egy korcsma: a falu korcsmája oly vendéglős kezére bízott, ki jelleme s jó anyagi helyzete folytán nem volt arra utalva, hogy saját érdekeinek s jövedelmeinek fokozása céljából a falu szórakozni vágyó polgárait részegsége, s saját rossz példájával a kéjelgő dözölésre ingerelje, láttunk ez időben oly falusi korcsmát, s nem egyet, melyek az egész falu erkölcsi életére a legjobb hatással voltak.

Vajha most is általános ismertető jellege volna a korcsmáknak azon jó tulajdonság, s kellék, miről idáig szóltam.

Sajnos azonban, a mai korcsmák több rossz-szat, mint jót szülnék. Az ipar s üzletszabadság szerfelett megszaportotta a korcsmák számát; ezer az alkalom részegítő italt kaphatni, a korcsmárosok legtöbbször jelleme s erkölcséhez igen sok szó fér, senki sem törődik azzal, hogy ki s miféle emberek kezébe jutnak a korcsmák, s a nagy számmal levő korcsmárosok a tisztaság határain belül nem is élhetnek, sokan közülük nem professióból, hanem dolog kerülésből üzik a korcsmárosságot, élniük mégis csak megkell, s így mi természetesebb, minthogy vendégeiket szakadatlan dözölésre ingerlik, saját hasznuk kedvéért lerészegítik, hogy aztán erszényeiket a szó szoros értelmében megkoppasztassák.

A ma napság oly tulszámban levő korcsmák továbbá egyenesen az ifjuság erkölcsi romlására vannak.

Nincs nálunk semmi irigylésre méltó, semmi dicsérendő. Ha más közületekben még rosszabbak még mostohábbak a felforgó viszonyok, minket nem dicséret, elismerés illet, hanem azok fölött sajnálkozhatunk.

Az évek elsuhanak, az elmulasztott teendőket a jövőben is lehet végezni, de a jótékony egyesületek áldásdus működését az elmulasztott időkre pótolni, soha!

Ha a mai világ folyása ónsulylyal nehezedik is az egyesre, ha a társadalom, állam, család fokozottabb igényekkel lépnek is föl, ha a közgazdasági viszonyok még oly mostohák is, vannak közérdekek, melyeket szem elől tévesztetünk nem szabad, nem lehet és ezek előmozdítására el kell követnünk a lehető, meg kell kísérelnünk a lehetetlenek tetszöt.

Társuljunk! ez cikkünk címe, ez legyen társadalmi életünk főbb faktorainak jelszava, törekvése.

Egyesüljünk mindenha ott és akkor, ha Mindszent érdekei előmozdításáról van szó.

Nem önmagunkért cselekszünk, ténykedésünk befolyásolandja a község jövőjét és e községben lesznek érdekelték gyermekeink, unokáink jórészen.

Ne a rut visszavonás, ne személyes hiúság kielégítése, ne az önzés legyen vezérünk a közérdekű ügyek létesítésénél, ne a jelent, a közel jövőt vegyük irányadóul

Nyerészkedő korcsmárosok az év minden ünnepe s vasárnapján bált rendeznek, a hova mindkét nembeli ifjuság összegyűl, s minden felügyelet nélkül, magukra hagyatva táncol reggelig. A korcsmáros mert élnie kell, a konkurencia meg nagy, hogy minél keresettebb legyen korcsmája, alkalmat nyit a minden fajtájú kicsapongásra sőt kéjelgésekre is.

Ily körülmények közt aztán nem várhatjuk a falusi nép erkölcsé s szokásának finomodását s nemesbülését, de az ellenkezőt igen!

Hogy a mai korcsmák országszerte mindkét nembeli ifjuság erkölcsét lazítják, példakért nem kell messze mennünk, megtaláljuk azt saját községünk területén is.

Vannak tanyáink közt bünbarlangok, melyek közt leggyászosabb nevezetességre vergődött az, mely a Hegyeshalom közelében van, itt mulat — még pedig nem a legtisztességesebb módon — ünnep s vasárnapon a fiatalság, az e környéken lakó tanyai gazdák folyton panasz-kodnak, s a legvadabb dolgokat beszélnek el a fiatalság kikeresettebb garázdálkodásairól.

Általános a panasz, hogy a fiatalság fékvesztett, de e folytonos panasz legkevésbé sem orvosolja a dolgot, sőt minden panaszunk dacára is a fiatalság élvívágya, szenvedélye napról-napra nagyobb dimenziót fog ölteni. Hogy a már-már letiprott ifjusági erények: a józan-ság, a mulatságban szerénység, ismét elfoglalhassák régi helyeiket, az szükséges, hogy a fiatalság nagyobb fegyelem alá kerüljön; a korcsmák közül pedig csak azok türessenek, mik felüdülési helyül, nem pedig minden bün s kicsapongásnak menhelyül szolgálnak.

sé számításba, hanem a közületek majdnem határtalan, kiszámíthatatlan jövőjét.

Társuljunk!

Kevesen vagyunk bár, de egyetértve, együtt tartva, sokat létesíthetünk, tehetünk. „Hass alkoss, gyarapíts és e haza fényre derül“ hallhatatlan költőnk nagy és jó mondása reá illik községünkre is, dolgozzunk a közügyeken, alkossunk a közérdekért, a haza és abban Mindszent sorsa is fényre derül.

Mindszent község szervezeti szabályrendelete.

(Folytatás.)

IV. RÉSZ.

Általános határozatok.

I. FEJEZET.

A leltározás.

204. §. A leltár tárgyai a község összes vagyona és tartozása, jelesen:

1-szor. Azon ingatlanok, melyek földadó alá felvéve vannak és jövedelmet hajtanak.

2-szor. Oly épületek, melyek hasznot hajtanak.

3-szor. Oly épületek, melyek jövedelmet nem hajtanak.

4-szer. A királyi kisebb haszonvételek és egyéb javadalmak jelképi tőkében.

5-szor. Igóságok.

6-szor. Követelések és tartozások.

7-szer. Alapítványi és bizományi összegek.

205. §. A fentebbi rovatokba eső leltári tárgyak becsérték szerint igtattatnak leltárba. A becsérték ingatlanoknál, melyek földadó alá vannak véve, a kataszteri tiszta jövedelem 40-szeres összege, épületeknél pedig az esetenként megállapítandó érték.

Királyi kisebb haszonvételek és javadalmaknál tíz évi jövedelem átlaga, mint 6% jövedelemnek megfelelő tőke. Ingóknak pedig időszerinti becsértéke.

206. §. A követelések értéke, illetőleg behajthatósága a tanács által megbírálandó s e szerint osztályozandó; kétes követelések a vagyon főösszegébe fel nem vehetők.

207. §. A leltározást évenként a bíró elnökle mellett, a tanács által saját kebeléből kiküldött bizottság eszközli, mely bizottságnak hivatalból tagjai: a jegyző, törvény- vagy másodbíró és a közpénztárnok. A leltározás pontos eszközzésére, a tanács megkeresésére, a váltásági bizottság egy tagját kiküldeni köteles.

II. FEJEZET.

Az előjáróság, segéd- és kezelő-személyzet szolgálati viszonya.

208. §. A községi közigazgatás szolgálatában levő előjárók, segéd- és kezelő-személyzet tagjai a jegyzők, orvos és születésnök kivételével, kiknek hivatala állandó — 3 évre választatnak és fölöttünk a fegyelmi bíróságot az 1886. évi XXII. t. cikkben megnevezett hatóságok gyakorolják.

209. §. Minden előjáró, segéd- és kezelő-hivatalnok megválasztásakor azonnal tartozik a hivatalos esküt, vagy ha akkor jelen nem volna, a legközelebbi közgyűlés előtt letenni. E szabálytól eltérésnek csak akkor van helye, ha a megválasztott előjáró segéd- vagy kezelő-hivatalnok súlyos betegségben szenved; ily esetekben az eskü letételére a közgyűlés

ad meghosszabbításokat, melyek azonban összevéve 3 hónapon túl nem terjedhetnek. A ki ezen előirt határidő alatt esküre nem jelentkezik, hivataláról lemondottnak tekintendő, s helye választás útján betöltendő.

210. §. Bármely hivatalból, hivatali híreket kivinni tilos. Községi képviselőknek, hírlapíróknak, vagy érdekelt ügyfeleknek, ugy ezek meghatalmazottjainak, felvilágosítást az illető hivatalbeli főnök ad és adni köteles is.

211. §. A hivatalos órák vasár- és ünnepnapokon délelőtt 8—12 óráig, köznapokon a nyári időszakban délelőtt 8—12 óráig délután 3—6 óráig; a téli időszakban délelőtt 9—12 óráig, délután 2—5 tartanak. A téli időszak október 1-től március végéig, a nyári időszak április 1-től szeptember végéig tart.

Az itt megállapított hivatalos órák az előjáróság összes tagjai a segéd- és kezelő-hivatalnokok által pontosan betartandók s tiltva van ezen idő alatt az, hogy magánfelek ügyeit végezzék, vagy abban eljárjanak. Kivéve a jegyzőket, a kik magán ügyeket felvehetnek ugyan, de azok feldolgozására a hivatalos órákat azok sem használhatják föl. Végrendeleteket azonban bármikor készíthetnek.

A sürgős természetű ügyek minél gyorsabb elintéztetése végett, a hivatalfőnök jogosítva van személyzetét a hivatalos órán túl is foglalkoztatni.

212. §. A biztosíték nyújtásra kötelezett tisztviselők, ha jelzalogban nyújtják a szabályrendelet szerinti biztosítékot: a biztosítéki összegnek jelzalogi bekebelezése után kirovandó, vagy bélyegeken fizetendő illetéket, s általában a bekebelezés körül a bélyegkölségeket — az okirat bélyegének kivételével — a község házipénztára viseli.

213. §. A jegyzőre nézve a 88. §-ban a községhez érkezett mindennemű ügyiratokról igtató-könyv vezetése már kimondva lévén, e helyen minden községi tisztviselő köteleztetik a hozzá beérkezett ügyiratokról, az elintéztést is feltüntetve igtató-könyvet vezetni.

214. §. Általában minden előjáró, segéd- és kezelő-hivatalnok és szolgáló, lakás változását a bírónál, hol arról nyilvántartás vezetetik, azonnal bejelenteni köteles; e nyilvántartás alapján a tanács-teremben a személyzet névjegyzéke, melyen lakásuk is kitüntetve van, kifüggesztendő.

215. §. Szabadság-időt 3 napra a bíró, 8 napra a tanács, annál többre terjedő a közgyűlés engedélyez, 8 napon túl terjedő szabadságolásnál helyettesítésnek lévén helye, a járási főszolgabíró hatáskörébe eső helyettesítés tekintetében ahoz jelentés tendő. Szabadságidő engedélyezésekor az előjáróra nézve a tanács, segéd- és kezelő-hivatalnokra, továbbá szolgálókra nézve, az illető hivatalbeli főnök véleménye mindig meghallgatandó.

216. §. A szolgálókat és rendőröket magán célokra alkalmazni nem szabad.

217. §. A kiküldetés, illetőleg valamely munka teljesítésére a képviselő, előjáró, segéd- és kezelő-személyzet a házi pénztárból a bíró, illetőleg a tanács utalványára előleget nyerhetnek.

A kiküldetésre adott előlegről a kiküldetés megtörténte után számítható 30 nap alatt, a munkára adott előlegről a munka teljesítésétől számított 30 nap alatt fegyelmi következmények terhe mellett az elszámolás megteendő, kivéve ha az illető ebben betegsége által akadályozva van, mely esetben a tanács ad meghosszabbítást.

218. §. Az előjáró, segéd- és kezelő-

személyzet részére a tanács fizetési előleget utalványozhat.

Minden egyes fölmérülő esetben azonban a körülmények szigorúan megvizsgálandók, s ha azok folytán az előleg igénybe vétele szükségesnek és igazoltnak találtott, szávozható meg az előleg, mely egy havi fizetés összegénél nagyobb nem lehet. A fizetési előleg kedvezményében csak rendszeres előjáró, segéd- és kezelő-hivatalnok részesülhetnek; az előlegek a tiszti fizetés terhére folyósíthatnak s a következő 3 hónap alatt egyenlő részletekben vonatnak le. Ujabb fizetési előleg azonban csak az egyszer már igénybe vett fizetési előleg teljes visszafizetése után utalványozható, az adott előlegekről a közpénztárnok nyilvántartást vezet.

(Folyt. köv.)

Kereskedelmi muzeum.

— Első közlemény. —

(Folytatás.)

A hangszeriparban kétségtelenül a legelső helyek egyikét foglalja el Schunda V. J. cs. és kir. udvari szállító (magyar-utca 26. sz.) gyűjteményes csoportja. Ki vannak ott állítva mindenféle réz- és fafuvó, vonó és ütőhangszerei, továbbá híressé vált, gyönyörű hangu, felülmulthatatlan pedálcimbalom, melyeken több ízben játszanak a muzeumot látogató közönség előtt. Schunda, a pedálcimbalom feltalálója, elévülhetetlen érdemeket szerzett magának nemcsak azért, hogy e hangszer egy a főuri szalonokban, mint a polgárházban itthon, sőt e külföldön is ismertté és kedveltté tette, hanem azért is, mert mintaszerű gyára díszére válik a magyar iparnak. Ez iparág terén szerzett érdemeit nemcsak számos kiállítás, köztük a párisi, bécsi és budapesti ismerte el elsőrendű kitüntetésekkel, hanem ő felsége a király is, ki miután már korábban a koronás arany érdemkeresztel tüntette ki, az 1885. évi orsz. kiállítás alkalmából legmagasabb elismerését nyilváníttotta. Schunda most készíti a kétezredik pedálcimbalmot, melynek befejezését megünnepli, még pedig nagyszabású cimbalomhangversenyvel, bankettel stb., melyre számos előkelő vendég lesz hivatalos. Ez alkalommal egy röpirat a cimbalom történetéről és két érdekes füzet jelenik meg, melyek cimbalom-átiratokat tartalmaznak és úgy bel- mint külföldön elismert cimbalomiskolájának ugyszólván folytatását és kiegészítését fogják képezni. Előrelátható, hogy Schunda ez alkalommal megérdemelt ovációkban fog részesülni, de a legnagyobb elismerés mégis csak a sikerben rejlik, melyet a hangszergyártás terén felmutatni képes. Schunda pedálcimbalmaiból igen nagy a kivitel külföldre is, hol az általa kiadott iskola szerint tanulnak.

A jobb folyosó végén van Wunsch Róbert ismert cement-technikus és beton-munkálati vállalkozó epreskert-utca 27. sz. a. gyáranak csoportja. Itt láthatók minden nagyságu elpusztíthatlan cementesövek, cementlapok csinosan márványozva és szép mintákkal, melyeket nagy előszeretettel használnak újabb építkezéseinknél. Az e cég által készített betonirozások munkálatok, melyek közül néhányuk a rajza a csoportnál látható, továbbá szabadalmazott salakbeton-boltozatai, melylyel a budapesti m. kir. honvédségi Ludovika akadémia nagyszabású új istállói és a kassai tűzérési laktanya istállói boltozva vannak és mely fölött ő felsége a Ludoviceumban legutóbbi történet látogatása alkalmával nagy dícsérettel nyilatkozott, oly specialitások, melyek a szakemberek teljes elismerését vívták ki. Ez istálló boltozatoknál egyéb nagy és számos előnyei mellett az az érdekes, hogy e célszerű és szilárd szerkezet csaknem ugyan azon árban állítható elő, mint a kezdetleges faszerkezet. E cég a fővároson

kivül Kassán, Kolozsvárott, Miskolcon, Eperjesen, Nagy-Kikindán, Nagy Szombaton, Trencsénben, Teplitzben, Diósgyőrött, Zimonyban, Sopronban, stb. összesen mintegy 60,000 meter betoncsatornát rakott le. Wunsch ur szívesen ad ily munkálatokra nézve bővebb felvilágosítást.

Wunsch Róbert csoportjának szomszédságában van Walser Ferenc előkelő fővárosi gép- és tűzoltószerek gyárának, harang- és ércöntődjének mintaszerű kiállítása. E cég egyike azoknak, melyek a magyar iparnak messze a haza határain túl is dicsőséget szereznek. Most készülő ércöntőjében a bukaresti román metropolita megbízásából egy 200 mázsás történelmi nevezetességű harang. E gyár szerelte föl több hazai és külföldi tűzoltóságon kívül a konstantinápolyi és legutóbb a smirnai. A nemrég bezárt turini nemzetközi tűzoltó szerek kiállításán Walser gépeit az ott kiállított angol készítményekkel szemben is a legjobbaknak ismerték el, minnek következtében számos helyről, többek közt az oportói (Portugal) tűzoltóság számára is nagyobb megrendelést kapott. Elsőrangú kiállítási érmeinek, díszleveleinek és egyéb elismeréseinek száma annyi, hogy azok felsorolása e rövid szemlében lehetetlen. Az általa szállított tűzoltósági felszerelések, gazdasági és tűzoltósági szivattyúk, felállított szivattyutelepek és kutak, nagyszabású vízművi és fürdőberendezések, stb. mindmennyi mintaszerű munkálatok. J ó z s e f ő h e r c e g, kinek Walser udvari szállítója, egy a vidéki tűzoltóságok szervezéséről írt cikkében legmelegebben ajánlja Walser gyárát a felszerelések beszerzésére. A Walser-féle rendkívül célszerű úgynevezett fertőtlenítő szerkesztő beszerzését pedig a belügyminiszter az összes községeknél elrendelte. E gyár a keresk. muzeumnak Belgrádban felállítandó fióktelepén nagyobb csoporttal fog részt venni.

A muzeum csoportját végig tekintve, nem mulaszthatjuk el megjegyezni, hogy nagyon sok oly cikk hiányzik onnan, melyben a fogyasztás nálunk óriási és melyek némi akarrattal és áldozattal nálunk is előállíthatók volnának. Hogy csak egyet említsünk, fővárosunk egyik legelőkelőbb üzlete a Kertész Tódor cég, melynek főnöke mindent elkövet a hazai ipar érdekében, mégis kénytelen legkeresettebb cikkeket a külföldről behozatni. Itt vannak például a karácsonyi cikkek, a legkülönbözőbb csecsebecsék, karácsonyfák száz meg száz féle változatban és kiállításban, mulatató és tanulmányos, tréfás, vexáló türelemjátékok és egyéb játékszerek. Kertész a jó bártfai játéktárgyakat is tartja ugyan, de ez ezekkel nem képes fedezni a közönség nagy keresletét. Kertész Tódor árjegyzékében, melyet bárkinek szívesen megküld egész halmaza található a hazánkban előállított célszerű és szép cikkeknek, de roppant nagy azon érdekesnél érdekesebb cikkek száma, melyek eddig hazánkban vagy éppen nem, vagy csak rendkívüli kis mértékben állítatnak elő. Különösen az ajándék és dísz tárgyak és ezek közt az utánozhatlan keleti, kínai, perzsiai, török stb. készítmények azok, melyek nagy keresletnek örvendenek. Szóval az az óriási készlet, mely Kertésznek Dorottya-utca 1. sz. a. üzletében a legkülönbözőbb díszmű és műipari tárgyakból fel van halmozva, bevitelünknek rendkívül érdekes képét nyújtja. Iparosaink hozzászák meg maguknak Kertész gazdag árjegyzékét, mely rájuk nézve csak tanulságos lehet.

Helyi és vegyes hírek

— Rendkívüli közgyűlést tart ma a képviselőtestület. Tárgya a községi választási kerületek megalakítása feletti intézkedés és a bor, hus stb. fogyasztási adó szedhetési jog fölött a pénzügyigazgatósággal kötött egyesség jóvába-

gyása. A tárgyak fontosak, fölhevítjük az érdeklődő képviselők figyelmét.

— A szentes-h.-m.-vásárhelyi vasút. Makó város elhatározta, hogy 30,000 frt névértékű törzsrészt vegyen, H.-M.-Vásárhely közgyűlése azonban a 200,000 frt névértékű törzsrésztvény aláírás iránt Bethlen gróf megkeresését elutasította s fölhevítte a vasutügyi bizottságot, hogy a vasut által érdekelt városokat, községeket, nagybirtokosokat egy közös értekezletre hívja egybe; Szentes is értekezletet óhajt és szándékozik összehívni.

— A hajóközlekedés. A gőzhajózási társaság igazgatósága közhírré tette, hogy a személyszállítás jövő tavaszig Szolnok és Szeged között beszünttetett. Szerdán jött az utolsó hajó utasokkal, de már azok is a fődélzetben voltak kénytelenek meghuzódni. A teherárak továbbra is fölvetetnek, de határozott napja a hajó megérkezésének nem lesz, mert most már az időjárásról is sok függ.

— A község mint bérlő. A bor, hus, sör, cukor fogyasztást a jövő 1888-ik évre feltétlenül és 1889., 1890-ik évekre pedig feltételeken három évre a község vette ki évi 5056 frtért. Az eddigi bérlő 4700 frtot fizetett. Meggyőződésünk, hogy a község reá fizet e bérlésre, kérdés, hogy nem többet-e, mint a mennyit az állítólagos és esetleg tényleges zaklatás ártott.

— A szegvári őszi vásár eléggé látogatott volt. Eladó sok, vevő kevés. Eladott majdnem potom áron 14 ló, 2 csikó, különféle szarvasmarha 88, sertés 19, összesen 123 darab. — Hogy földmivelőink ily körülmények között hogyan felelhetnek meg a reájuk ónsulyjal nehezű közterheknek — nem tudjuk, de talán ők sem.

— Árverés. A község helypénzszedési jogát újabban elárverezték. Az eddigi 452 frt helyett 600 frt éretett el. A község képviselőtestülete ez árverést kétségtelen jóváhagyandja, míg az új városi rendtartás elkészül és a jóváhagyási záradékkal ellátottan visszaérkezend.

— Aranylakodalmat ültek e hó 19-én Szegváron Muzsik János és Muzsik András testvérek. A jó módú birtokosok családjaik körében ültek meg 50 éves házasságuk napját, ezeken kívül volt sok tisztelő, jó ismerős, kik örvendtek a vigadókkal.

— Térképek. Már említettük, hogy Posner K. L. és fia budapesti cég térképészeti intézetében a magyar szent korona országainak etnographiai térképe egy egyes megyék kitűnő pontossággal készített térképe elkészült. E térképek egyedüli főraktára Csongrád megye területén Stark Nándor szentesi könyvkereskedőnél van. A nagy térkép ára 3 frt. Csongrád megyéé felhuzatlan 3 frt — vászonra vonva 4 frt — lécekkel ellátva 4 frt 50 kr.

— A bűnbakok. A miniszterium a kis-tiszai zsilipezakadás következtében vád alá helyezett állami közegekre nézve is meghozta fegyelmi határozatát. E szerint Szász Géza kir. főmérnök felügyelettel megbízott állami közeg, degredáltatik kir. mérnökké, öt évig előmenetelére az ut be lesz zárva és valamelyik hivatalhoz lesz besoztva. Még sujtóbb ítélet hozatott Ehriesbeck Ferenc kir. mérnökkre, a ki az építésnél felügyelettel volt megbízva. Ő pedig az államszolgálatból elbocsátatott. A vád alá helyezett többi tisztviselőkre nézve szintén meghozatott a fegyelmi határozat.

— Öngyilkosság. Bányai Antal szegvári illetőségű Sebestyén községben Bagi Mihálynál alkalmazott cseléd e hó 17-én felakasztotta magát. Kétségbeesett tettének oka eddig ismeretlen.

— Szűz-dohány. A dohányjövédéről szóló törvényjavaslat készen van, várja az országgyűlésen a nagy vitát, a melynek minden kétséget kizárólag az lesz a vége, hogy megszavaztatik. Az újítással néhány milliócska foly be az állampénztárba, és mert ez összegnek be kell folyni, inkább a dohányzók fizessék azt meg, mint például a gazdálkodók vagy iparosok.

Nagy az új rendszer ellen a zugulódás. A közönség óhaja is részben teljesedni fog, a mennyiben ugynevezett szűz-dohányok jönnek forgalomba. De nem oly módon, mint azt a fővárosi lapok helytelenül közölték, hogy csomószámra árusítatik el, hanem fölvegottan, mindenesetre eltérőleg az eddigi rendszertől. Ez a dohány nem lesz csomagolva apróbb mennyiségben, hanem sulyszámra hozatik forgalomba. Csanyról vesszük az értesítést, hogy az ottani dohány-beváltóhivatal megkapta már a részletes utasítást, hogy jövőben miként járjanak el.

— Műkedvelői előadások Vásárhelyen. Lapuuk egyik barátjától nyerjük az értesítést, hogy alkalma volt a szomszéd hmvásárhelyi műkedvelői előadásokat megtekinteni és csak a legjobb véleményt nyilváníthatja azokról. Eddig az iparos ifjuság tartja még időközönként előadásait s kellő látogatásnak örvendenek, a mi azt bizonyítja, hogy törekvésük iránt érdeket tudnak költeni és ezt leginkább annak köszönhetik, mert vezetők népszerűséget szereztek maguknak a társadalomban s minden körben barátokat találnak. A műkedvelői társaság mult szombaton vigjátékokat, vasárnap pedig népszínművet játszott, kellő sikerrel. — Megalakult az intelligens körök műkedvelő társasága is. Hogy mily fontosságot tulajdonítanak odaát a társaság működésének, mutatja azt a G a r z ó Imre által tarott elnöki megnyitó beszéd. Megválasztattak: elnöknek Garzó Imre, alelnöknek dr. Endrey Gyula, igazgatónak Vetró Lajos, jegyzőknek dr. Kecskeméty Dániel és dr. Draskócy Pál, könyvtárnoknak Konstantin Lajos, választmányi tagoknak dr. Solti Károly, Tóth Sándor ref. kántor, dr. Wilhelm Arnold, Szomor Dezső, Dócsics György és dr. Kánitz Sándor. A hó 26-iki szini előadásban Gosztonyi Mariska, Szikszay Izabella és Endrey Ildikó urhölgyek, továbbá dr. Solti Károly, Vetró Lajos, dr. Draskócy Pál, dr. Kecskeméty Dániel és Konstantin Lajos urak fognak közreműködni.

— Városok népessége. A budapesti statisztikai osztály főnöke, K ó r ö s i József által szerkesztett s hetenként megjelenő nemzetközi népesedési mozgalmi statisztikai táblázatnak legutóbb megjelent 514. számában Magyarország nagyobb városainak jelenlegi népessége a következő számokkal van föltüntetve: Budapest 432,672, Szeged 76,742, Szabadka 64,344, Debrecen 55,712, Pozsony 48,870, Kecskemét 47,865, Arad 33,784, Temesvár 37,774, Nagyvárad 32,877, Békés-Csaba 34,150, Kassa 32,571, Makó 31,421, Pécs 31,672, Brassó 30,656, Kolozsvár 30,524, Székesfehérvár 28,256, Cegléd 26,433, Sopron 26,170, Miskolc 26,161, Nyiregyháza 25,522, Zombor 24,920, Nagy-Kőrös 24,349, Versec 23,417, Békés 23,170, Jász-Berény 22,261, Kun-Félegyháza 25,499, Győr 20,507, Szatmár-Németi 20,507, Baja 20,150. A fentebbi számokban az egyes városokban állomásozó katonaság létszáma is bebefoglaltatik. Szeged csak 1000, Temesvár 3200, Kassa pedig 3900 főnyi katonasággal van fölveve. A fennebbi adatokból látszik, hogy népesség tekintetében Szeged az ország második városa s nyomban utána harmadiknak a szomszédos Szabadka következik.

— Milyen lesz a tél? Ez a kérdés nemcsak a szücs és szőrmekereskedőket, hanem azoktól távol álló köröket is érdekli. A felelet azokra nézve kedvező, kik az enyhe telet elébe teszik a zordnak. Megmagyarázzuk a dolgot úgy, hogy a csillagászathoz nem értők is értenek belőle s előrebocsátjuk, hogy a mi földünk egy villámvonatot, mely állomásokon meg nem állva, rohan a nap körül. Tudvalevő dolog, hogy e vonaton első-, második-, harmadik-, sőt negyedik osztály is van! Szabadjegy nincs, mindenki életével fizet meg az utazást. Utazni pedig mindenkinek kell. Az 1887/8-iki menetrendből hallat-zik, hogy a föld egész decemberig egy roppant ür szelen

halad, melyen a mi fütési fogalmaink szerint borzasztó hideg van; 120° C. a fagyponthoz alatti. Ez égi sivatag azért oly hideg, mert nem melegíti meg egyetlen egy átvonuló plánéta sem. Naprendszerünk plánétái ugyanis — ha megtartjuk a villámvonatot hasonlatát — a melegítő palackok szerepét játsszák. Ha előttünk vagy mögöttünk érintik a föld pályáját, akkor földi kőpéinkben fa- és szénben szép kis sommát takaríthatunk meg; de ha a föld oly ürökön halad keresztül, melyeket meleg nem táplál, akkor nagyon is sok melegítő szobát kell nyitnunk a fagyoskodó emberek számára. A közelgő télre nézve a dolog így áll: Mars, Saturnus és Neptun most már messze etőtünk haladnak s a ropant sivatagon átvezető utunkban nem várhatunk hasznót, Jupiter és Uranus pedig nagyon lassan utánunk, ha e két potrohos urra akarnánk várni, hogy nekünk befűtsenek, ugyancsak megfagyhatnánk. Villámvonatotunk tehát decemberig rettenetes hideg égürben száguld s csak ekkor jutunk olyan vidékre, hol a Neptun füt. Januárban oly térségeken haladunk, melyet előttünk Mars melegített; februárban a mars által hátra hagyott meleget élvezük és márciusban már oly szomszédságot kapunk Uranusban, hogy a végtelen aetheroceán nem gördítheti hozzánk hideg hullámainkat. Ezen itt kifejtett „téli menetrend“-ből tehát kitűnik, hogy 1885. dec. havában a hideg „meg lesz törve.“ A ki pedig jeget akar hordatni — siessen vele, mihelyt lesz.

— A „Magyar Háziaszony“ legutóbbi száma a következő tartalommal jelent meg. I. Főlap. 12 oldal. Helyes választás. K. Benicky Irmától. — Lengyel vendégszeretet. Ács Gézáttól. — Étrend gyomorbetegségeknél. II. Orvosi munkatársától. — Hogyan aludjunk? Grósz Lajosától. — Társas élet. Yo-Zsától. — Orvosi tanácsadó. — Nők munkaköre. — Gyermekünk. Tapasztalt anyától. — Fehérnemű. Szomorú fűz hervadt lombjától. — Háztartási gazdaság. Nagyné Szüts Rebekától. — Lakás. Daruvári Iréntől. — Baromfitartás. Högyész Idától. — Hasznos tudnivalók. Egy gyógyszerésztől. — Konyhaszat. Hetiétlap. Kovács Jánosné. — Hogyan főzzünk, süssünk? — Egyletek és jótékonyok. — Különfélék. — Hymen. — Gyászrovat. — Kérdések. — Feleletek. — Fővárosi bevásárlási források. — Hetinaptár. — Szerkesztői üzenetek. — Kiadóhivatal postája. — Kis hirdetések és Nyílt társalgó. II. „Munka után.“ Szépirodalmi melléklet. 4 oldal. Komor időben. Sipos Somától. — Budapesti élet. Tölgyes Mihálytól. — Daschkoff hercegnő. Benedek Aladártól. — Nászutazás. Polgár Vilmától. (Folyt.) — Hogy jutott az öreg ur fiatal feleséghez? Lauka Gusztávtól. (Vége.) — Irodalom és művészet. — Gondolatok. — Apróságok. — Sakktalány. Szalatsy Ilonától. — Megfejtések. III. Regénymelléklet. 8 oldal. „A szívvilág titkaiból.“ Regény. Lauka Gusztávtól. I. rész. 9—16 lap.

Járlat levelek.

Az utóbbi vásárok alkalmával a vásári bizottság által tapasztaltatott, hogy a jószágok járlat nélkül, illetve hiányos járlatokkal hajtattak el, ezen szabályellenességek dacára a folytonos bírságolásnak, épen nem szűnnek.

E célból a járási főszolgabíró által a következő hirdetmény bocsájtattott ki és a községekben, annak közhírré tétele szigoruan meg-hagyatott.

Az 1874. évi XX. t. c. végrehajtására kibocsájtott 1064/875. sz. magas miniszteri rendelet, nem különben a földm., ipar, és keresk. m. kir. miniszteriumnak 4220/875. 25/IV. és 15,826/875. 15/V. valamint a m. kir. pénzügy-miniszteriumnak 54,669/875. 28/X. számú magas miniszteri rendeletei alapján szigoruan betartás végett közhírré teszem, miként:

1. Járlat nélkül, elévült vagy hátrahagyott járlattal semmiféle jószágot, sem helybeli, sem vidéki, akár heti, akár országos vásárra hajtani szigoruan büntetés terhe alatt tiltva van.

2. Szarvasmarha, juh, sertés, vidéki heti, vagy orsz. vásárra 7 napnál régebbi járlattal csak úgy hajtatható, ha esetről-esetre 7 napon belüli egészségi igazolással, illetve záradékkal van ellátva a járlat, ennek hiányával a jószág visszautasítva, ha pedig a vásáron előtalálattik a tulajdonosa büntetve lesz.

Közgazdaság.

Megyei köztutaink jóval járhatóbbak, mint voltak hajdan, jobbak-e az idők, hibeiben kezelik-e a közmunkát, a közmunka megváltásának folyamánya e körülmény? Nem vitatjuk, nem keressük, elég az, hogy utaink jobbak.

Az idők méhe nagy dolgokat rejt magában, Szentestől-Mindszentig kongó-utat akarnak létesíteni, a munka illetve mű létesítése közel 400,000 frtot igényel. A tervbe vett műút kiépítése előtt a Szentestől-H.-M.-Vásárhely irányában Szegvár-Mindszentén át vezetendő vasút építése is szóba hozott, nemcsak, de számolás, megbeszélés tárgyát képezte. A vasút vonal kiépítése nem igényel 400,000 frtot és most ugyancsak folyik a pour-parler az iránt: vasút avagy műút legyen-e?

Természetes, hogy a megye nem járulhat a vasútépítéshez 400,000 frttal, mert az nem megyei út, ámde ha ez összeg felét e célra fordítandja is és ez által majdnem bizonyossá teszi e közérdekű vasútvonal létesítését, még mindig 200,000 frt marad e célra, hogy a megyei út idővel kavicscsal elláttassék, javíttassék. Ámde nem vasúti építésről, nem ennek avagy e létesítendő műutnak előnyeiről avagy hátrányairól akartunk szólni, hanem egy közérdekű intézmény létesítéséről, mely eszme, intézmény nem új, de célszerű, hisszük és reméljük is, hogy e soraink nem hangzanak el eredménytelenül. Szólan akarunk a megyei utak mentén: gyümölcsfák ültetéséről.

Az országutak óriási területet foglalnak el, de az utak a közforgalom számára nyitvák és így azokról e helyütt szólni fölösleges. Az országutak mentén parlagon heverő terület e vidéken alig értékesítették, hasznosították. Ha tekintetbe vesszük, hogy a jót és célszerűt, a hasznossal és kellemessal lehetne egyesíteni, elbámulunk a fölött, hogy országutaink mentén csakis elvételre találunk fákat, vagy ha igen, ugyan fásítás gazdag uradalmak tulajdona.

Ma napság nem egyes nagy birtokos az országutak mentén fekvő területek tulajdonosa, hanem igen sok kis birtokos; e birtokosok jó része szegény, de a mellett egy-egy kis szőlőfölddel is bír és így az országutak mentén még gyümölcsfa ültetésére nem is gondol de meg nincs is alkalma arra, hogy csemetéket szerezzen, nincs kellő fogalma, számítása a tekintetben, hogy az árokparton ma elültetett fa évek hosszu során öt és utódait kiadás nélküli jövedelem tulajdonosává tenné.

Kétségtelen, hogy a gyümölcsfák beszerzése, elültetése költséggel jár, az is bizonyos, hogy az utak mentén ültetendő gyümölcsfák rongálástól megvéde, vagy annak idején a termés ellopásának meggátlása nem könnyű munka, de ha a gyümölcsfák ültetése általános leend, az összes utmenti birtokosok érdeke is közös leend és így a fák rongálását, mint a megvédését a folyton járó-kelők közzel meg-gátolnák, teljesítenék, de az utászok, csészők, csendőrök, a közelfekvő tanyai birtokosság is közreműködne.

(Folyt. köv.)

Vasuti menetrend.

H.-M.-Vásárhelyről—Szeged felé: reggel 6 óra 51 perckor, délután 7 óra 10 perckor.

H.-M.-Vásárhelyről—Nagy-Várad felé: délelőtt 9 óra 33 perckor, délután 6 óra 51 perckor.

Kistelekről—Budapestre: személyvonat éjjel után 2 órakor, délután 3 órakor, omnibus-vonat reggel 6 órakor.

Kistelekről—Szegedre: személyvonat déli 12 órakor, éjjel 12 órakor, omnibus-vonat délután 6 órakor.

Szentesről—Budapestre. Indul 5 óra 36 perc reggel, 11 óra 2 perckor d. e.

Budapestre érkezik 2 óra 15 perc d. u., 7 óra 45 perc este.

Szolnokról—Szentesre. Indul 3 óra 47 perc reggel, 11 óra 11 perc d. e.

Szentesre érkezik 8 óra 16 perc d. e., 3 óra 47 perc d. u.

Felelős szerkesztők:

HUBACSEK PÁL és SZOBOTKA GUSZTÁV

Kiadótulajdonos:

AZ ALAPÍTÓ EGYESÜLET.

A pesti magyar kereskedelmi bank váltóüzlete

Budapest, Dorottya-utca 1. sz.

ajánl az

1887. évi december hó 1-én
leendő húzáshoz

BAZILIKA SORSJEGYEK

évenként 3 húzás.

LEGKÖZELEBBI HUZÁS

1887. DECEMBER 1-ÉN

Főnyeremény 100,000 frt.

Bazilika-sorsjegyeket

Készpénzfizetés mellett a hivat. napiárfolyamon.

Részletfizetésre:

3 dbot 18 havi részletre á 1 frt	93 kr.
5 " 18 " " " " " " " " " "	á 3 " 23 "
10 " 16 " " " " " " " " " "	á 6 " 46 "

Már az első részlet lefizetése után az esetleges nyeremény kizárólag a részletiv tulajdonosát illeti.

Mindszenten megrendelések REX KÁROLY urnál a Phönix bizt. társ. képviselőjénél adhatók fel.